

FAKTA

Øvrige tiltag der kan komme unge uden uddannelse eller arbejde til gavn

Oktober 2024

Udfordringen med at få flere unge i arbejde eller ind i andre fællesskaber er kompleks. Tiltagene i *Aftale om Ungeløftet* skal ses i sammenhæng med en række øvrige tiltag, som regeringen har igangsat. Regeringen har bl.a. iværksat en række ambitiøse indsatser med henblik på at give psykiatrien og uddannelsesområdet et løft. Velfungerende strukturer kan have positive afledte effekter, som kan være med til at understøtte, at færre unge ender uden hverken uddannelse eller arbejde. Blandt andet kan fremhæves:

Varigt løft af psykiatrien med en samlet 10-årsplan

Regeringen er i gang med at give psykiatrien et markant og historisk løft og prioriterer 3,2 mia. kr. til psykiatrien frem mod 2030. Midlerne kommer oven i de varige midler på 1,1 mia. kr., der allerede er afsat til området. Således vil der fra 2020 til 2030 samlet set blive afsat 4,3 mia. kr. yderligere årligt til psykiatriområdet på tværs af sektorer.

Med *Aftale om en 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed* (september 2022) blev der iværksat en række højt prioriterede indsatser, herunder etableringen af et lettilgængeligt behandlingstilbud for børn og unge i kommunerne, så der fremover vil være kortere vej fra, at børn og unge oplever de første symptomer på psykisk lidelse, til de får den rette hjælp og behandling. Tilbuddet blev lovpligtigt fra den 1. juli 2024 og vil være fuldt implementeret i alle kommuner inden udgangen af 2025.

Med aftalen *En bedre psykiatri* (november 2023) var der særligt fokus på bedre hjælp til børn og unge. Konkret blev der afsat midler til at styrke kapaciteten i børne- og ungdomspsykiatrien, ligesom regeringen har prioriteret, at børn og unge kan tilbydes en tidlig familie-fokuseret behandlingsindsats, imens de bliver udredt, og at der i højere grad bliver taget hånd om barnet, den unge og familierne efter endt forløb i børne- og ungepsykiatrien.

Som en del af det igangværende løft af psykiatrien vil regeringen præsentere et samlet udspil til en 10-årsplan for psykiatrien frem mod 2030.

Mere praktisk undervisning og juniormesterlære i folkeskolen

Med *Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram - frihed og fordybelse* (marts 2024) indføres mere praktisk undervisning og valgfrihed til de ældste elever. Der kommer flere valgfagstimer, blandt andet i form af et ekstra praktisk/musisk valgfag i 8. og 9. klasse. Alle elever i 8. og 9. klasse får desuden mulighed for at vælge at gå i juniormesterlære, hvor de 1-2 dage om ugen er på en virksomhed eller i skolepraktik.

Løft af erhvervsuddannelserne

Der er allerede afsat ca. 300 mio. kr. til erhvervsuddannelserne i 2024, som mere end fordobles frem mod 2030. Med *Aftale om flere social- og sundhedsassistenter og social- og sundhedshjælpere til vores sundhedsvæsen og ældrepleje* fra januar 2024 tog regeringen og aftalepartierne det første skridt mod stærkere erhvervsuddannelser med det formål at få flere til at søge ind på og gennemføre en SOSU-uddannelse. I juni 2024 tog regeringen og aftalepartierne det næste skridt med *Aftale om flere faglærte til den grønne omstilling*, som bl.a. indeholder midler til investeringer i tidssvarende udstyr, grønne lærerkompetencer og undervisningsforløb samt initiativer om bedre muligheder for studieture og udlandsophold.

Styrket forberedende grunduddannelse

Med *Aftale om styrket FGU* (november 2023) valgte regeringen og alle Folketingets partier at udmønte FGU-reserven på 172 mio. kr. varigt til den forberedende grunduddannelse, herunder et varigt tilskudsløft på ca. 135 mio. kr. fra 2024 og frem med henblik på at understøtte en mere stabil økonomi for FGU-institutionerne og dermed mere bæredygtige institutioner.

FGU-institutionerne arbejder med at styrke unges faglige, sociale eller personlige kompetencer igennem et inkluderende læringsmiljø, så de bliver rustet til at komme videre i uddannelse eller beskæftigelse. Syv ud af ti elever, der har fuldført deres FGU-forløb, har begyndt en ungdomsuddannelse eller er i beskæftigelse fire måneder efter.

Flere unge i fritidsjob

Et fritidsjob giver unge mulighed for at stifte bekendtskab med arbejdsmarkedet, udvikle sig, tjene deres egne penge og være en del af fællesskabet på en arbejdsplads. Med *Aftale om flere unge i fritidsjob* (september 2024) fik regeringen opbakning fra alle partier i Folketinget til en række initiativer, der skal bidrage til, at flere unge under 18 år får et fritidsjob. Aftalen følger op på *Fælles forståelse om flere fritidsjob*, hvor regeringen og arbejdsmarkedets parter blev enige om i fællesskab at tage ansvar for at udbrede fritidsjob til flere børn og unge i trygge rammer.

Nyt kontanthjælpssystem

Med *Aftale om nyt kontanthjælpssystem* (oktober 2023) blev regeringen, SF, K og RV enige om at indføre et fritidstillæg til børnefamilier, så børn med forældre på kontanthjælp kan komme til fodbold, spejder eller andre fritidsaktiviteter, hvor de kan være en del af et sundt fællesskab. For at sikre, at fritidstillægget kommer børnene til gavn, afsættes en pulje til opfølgende arbejde. Puljen kan søges af fx civilsamfundsorganisationer, der understøtter børns deltagelse i fritidsaktiviteter.

Med aftalen indføres der desuden et særligt ungetillæg, et lempeligere indkomstfradrag for arbejdsindkomster og et nyt medicintilskud til tilskudsberettiget medicin. Derudover gennemføres en markant forenkling af kontanthjælpssystemet, så det bliver nemmere for den enkelte at finde rundt i. Målet med aftalen er især, at flere børn skal vokse op i et hjem, hvor deres forældre går på arbejde.

Bonus til unge uden uddannelse og beskæftigelse

Med *Aftale om reform af personskat* (december 2023) blev det aftalt at indføre en bonus til 25-29-årige unge uden uddannelse og beskæftigelse, der skal give de unge bedre økonomiske incitamenter til beskæftigelse. Bonusen skal tilskynde unge til at blive en del af et arbejdsfællesskab.

Kulturpas

Det følger af regeringsgrundlaget, at regeringen vil gennemføre et forsøg med kulturpas, hvor unge uden uddannelse eller arbejde får adgang til kultur- og idrætslivets fællesskaber. Kulturpasset skal give flere unge mulighed for at blive en del af kultur-, forenings- og idrætslivets fællesskaber med et sigte mod at give dem bedre forudsætninger for at begå sig senere i livet, blandt andet på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet.

Trivselskommissionen

I 2023 nedsatte regeringen Trivselskommissionen. Kommissionen skal belyse trivselsudfordringerne og komme med anbefalinger til, hvordan mistrivsel og sårbarhed kan forebygges og afhjælpes, samt hvordan robusthed og myndiggørelse kan styrkes. Kommissionen forventes at fremlægge sine anbefalinger omkring årsskiftet til 2025.

Nyt erhvervs- og professionsrettet gymnasium

Regeringen foreslår i et nyt reformudspil at etablere en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse (epx). Epx skal være et nyt gymnasietilbud for de unge, der i dag savner en mere praktisk undervisningsform i skolen, og som måske har en interesse for et bestemt erhverv eller branche, men ikke er klar til at binde sig til en specifik uddannelse endnu. De unge vil på epx blive mødt af en undervisningsform, der kombinerer den praktiske læring i for eksempel værkstedet med teorien i klasselokalet.

Med udspillet foreslår regeringen blandt andet, at elever, der ikke består folkeskolens afgangseksamen, får en ret til den forberedende grunduddannelse (FGU) i skoleåret efter 9. klasse. Retten vil også gælde for elever, som falder fra en anden uddannelse i skoleåret efter afsluttet 9. klasse. På FGU er der foreløbigt gode erfaringer med at få unge videre i uddannelse og beskæftigelse.